

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Keskiviikko 26.10.2022 klo 9.30—11.30

Läsnä

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok (4, 5, 6)
jäsen Pekka Aittakumpu kesk (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Kim Berg sd
jäsen Arja Juvonen ps (4, 5, 6)
jäsen Pia Kauma kok (5, 6) (4 osittain)
jäsen Merja Kyllönen vas
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk (4, 5, 6)
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps (4, 5, 6)
jäsen Heidi Viljanen sd (4, 5, 6)
jäsen Sofia Virta vihr

Sihteerit

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo
valiokuntaneuvos Harri Sintonen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 7 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 197/2022 vp

Asiantuntijalausunto HE 197/2022 vp StV 26.10.2022 Ahvenanmaan maakunnan hallitus Asiantuntijalausunto A 3

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- Ahvenanmaan maakunnan hallitus, liite

Pöytäkirja StVP 91/2022 vp

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 74/2022 vp

Lakialoite LA 75/2020 vp, 45/2021 vp

Toimenpidealoite TPA 106, 142/2020 vp

Kansalaisaloite KAA 10/2019 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 18/2022 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 38/2022 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 4

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Valiokunta aloitti asian yksityiskohtaisen käsittelyn.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset mietintöluonnokseen.

Ed. Juvonen vpj. Laihon kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotukseen lisätään 27 §:n 2 momentin 3 kohdan muutos vastalauseesta 1 ilmenevän mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—4.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 51 §:n 2 momenttia muutetaan vastalauseesta 1 ilmenevän mukaisesti. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—2.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappale 2 muutetaan seuraavasti: ”Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa, että perusterveydenhuollon palvelujen saatavuudessa on *suuria* haasteita ja pitää esitystä sekä sen tavoitteita kannatettavina. Esityksen tavoitteena on vahvistaa terveydenhuollon peruspalveluja ja parantaa palvelujen saatavuutta. Esityksellä *pyritään kaventamaan* väestöryhmien välisiä sekä alueellisia hyvinvointi- ja terveyseroja parantamalla hoitoon pääsyä. Näin ollen esitys valiokunnan näkemyksen mukaan *saattaa* parantaa yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa, *mikäli hyvinvointialueille varmistetaan riittävät ja yhdenvertaiset resurssit käytännön toteuttamista varten*. Hoidon saatavuuden parantuminen korostuu niiden asiakasryhmien kohdalla, joiden pääasiallinen tai ainoa hoitopaikka on julkinen perusterveydenhuolto. *Riittämättömät resurssit ja krooninen henkilöstövaje voivat vaarantaa esityksen tavoitteiden toteutumisen*. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—4.

Ed. Nurminen pj. Lohen kannattamana ehdotti, että kappaleen 3 jälkeen lisätään seuraava uusi kappale: ”*Liian pitkät hoitoon pääsyn enimmäisajat ja perusterveydenhuollon aliresursointi ovat johtaneet hoidon viivästymiseen, päivystyspalvelujen ruuhkautumiseen ja erikoissairaanhoidon tarpeen kasvuun. Tämän kehityksen katkaisemiseksi ja oikea-aikaisen hoidon varmistamiseksi perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn enimmäisaikojen tiu-*

Pöytäkirja StVP 91/2022 vp

kentaminen on välttämätöntä. Hoidon enimmäisaikojen tiukentaminen ei kuitenkaan riitä, vaan on tehtävä monia muita toimenpiteitä perusterveydenhuollon palvelujen kehittämiseksi ja terveyskeskustyön houkuttelevuuden parantamiseksi. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi johtamista, ammattihenkilöiden työnkuvia ja työnjakoa kehittämällä sekä hoidon saatavuuden joustavoittamista muun muassa aukioloaikoja laajentamalla ja digitaalisten palveluja käyttöä lisäämällä.” Ed. Nurmisen ehdotus hyväksyttiin äänin 10—2.

Vpj. Laiho ed. Valkosen kannattamana ehdotti, että kappaleen 4 loppuun lisätään seuraava virke: ”Useat asiantuntijat ovat esittäneet huolen siitä, että toimeenpanoaikataulu yhdessä sote-uudistuksen kanssa on hankala. Sosiaali- ja terveysvaliokunta katsoo, että siirtymäaika yhdessä sote-uudistuksen kanssa on liian tiukka.” Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—2, 2 tyhjää.

Poistettiin kappaleen 10 viides virke ja muutettiin kappaleen loppua seuraavasti: ”*Valiokunta pitää tärkeänä, että esityksen tavoitteiden saavuttamisessa sekä hoitojonojen purkamisessa hyödynnetään sekä julkista että yksityistä palvelutuotantoa. Lisäksi palvelusetelien käytöllä tulisi edistää palvelujen saatavuutta ja hoidon jatkuvuutta. Valiokunta korostaa myös järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä hoitoon pääsyn parantamisessa sekä hoitokokonaisuuksien kehittämisessä.*”

Vpj. Laiho ed. Valkosen kannattamana ehdotti, että kappaleen 10 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: ”Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota hoitovelan tilanteeseen ja hoidon saatavuuden ongelmiin. Valiokunta ehdottaa, että Kela-korvauksia korotetaan julkisen terveydenhuollon paineen vähentämiseksi ja ihmisten hoitoonpääsyn turvaamiseksi.” Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—4.

Kappaleen 12 viimeisestä virkkeestä sana ”voidaan” muutettiin sanaksi ”tulee”.

Lisättiin kappaleen 15 toisen virkkeen jälkeen kappalejako ja jälkimmäisen kappaleen loppuun lisättiin seuraavat virkkeet: ”*Laaja kansainvälinen tutkimusnäyttö osoittaa, että parempi hoidon jatkuvuus perusterveydenhuollossa on vahvassa yhteydessä vähentyneeseen sairaala- ja päivystyspalveluiden käyttöön ja alentuneeseen ikävakioituun kuolleisuuteen. Tällä tavalla voidaan sekä lisätä asiakastytytyvyyttä että hillitä terveydenhuollon kustannusten kasvua. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla vahvistetaan perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa hoitosuhteen jatkuvuutta ottamalla käyttöön omalääkäri- ja omahoitajamalli, omatiimimalli tai perhelääkärimalli taikka laajentamalla niiden käyttöä. Valiokunta ehdottaa asiassa lausumaa. (Valiokunnan lausumaehdotus)*”

Lisättiin kappaleen 33 loppuun seuraava virke: ”*Lisäksi hoidon oikea-aikaisuudella voidaan estää itsemurhia.*”

Lisättiin kappaleen 33 jälkeen uusi kappale seuraavasti: ”*Lastensuojelun toimeenpanossa on havaittavissa selkeitä puutteita voimassa olevan lainsäädännön noudattamisessa. Valiokunta korostaa, että välttämättömiin terveyspalveluihin kuuluvat myös mielenterveys- ja*

Pöytäkirja StVP 91/2022 vp

päihdepalvelut. Myös riittävillä ja ajantasaisilla sosiaalihuollon palveluilla ja laaja-alaisella tuella on mahdollista ehkäistä lasten ja nuorten huostaanottoa.”

Muutettiin kappaleen 37 kolmas virke seuraavasti: *Valiokunta pitää tilannetta huolestuttavana*, mutta kansalaisaloitteen toteuttaminen ei *kuitenkaan* sellaisenaan takaisi terapian toteuttajien riittävyyttä.

Täydennettiin kappaleen 40 ensimmäistä virkettä seuraavasti: Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää sivistysvaliokunnan ehdottamia toimenpiteitä tärkeinä ja painottaa, että psykososiaalisten hoitomuotojen *sekä psykoterapian* saatavuutta turvaavia toimia on jatkettava määrätietoisesti ja pitkäjänteisen kehittämisen kautta.

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 27.10.2022 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen